

Kiertotalouden perusteita

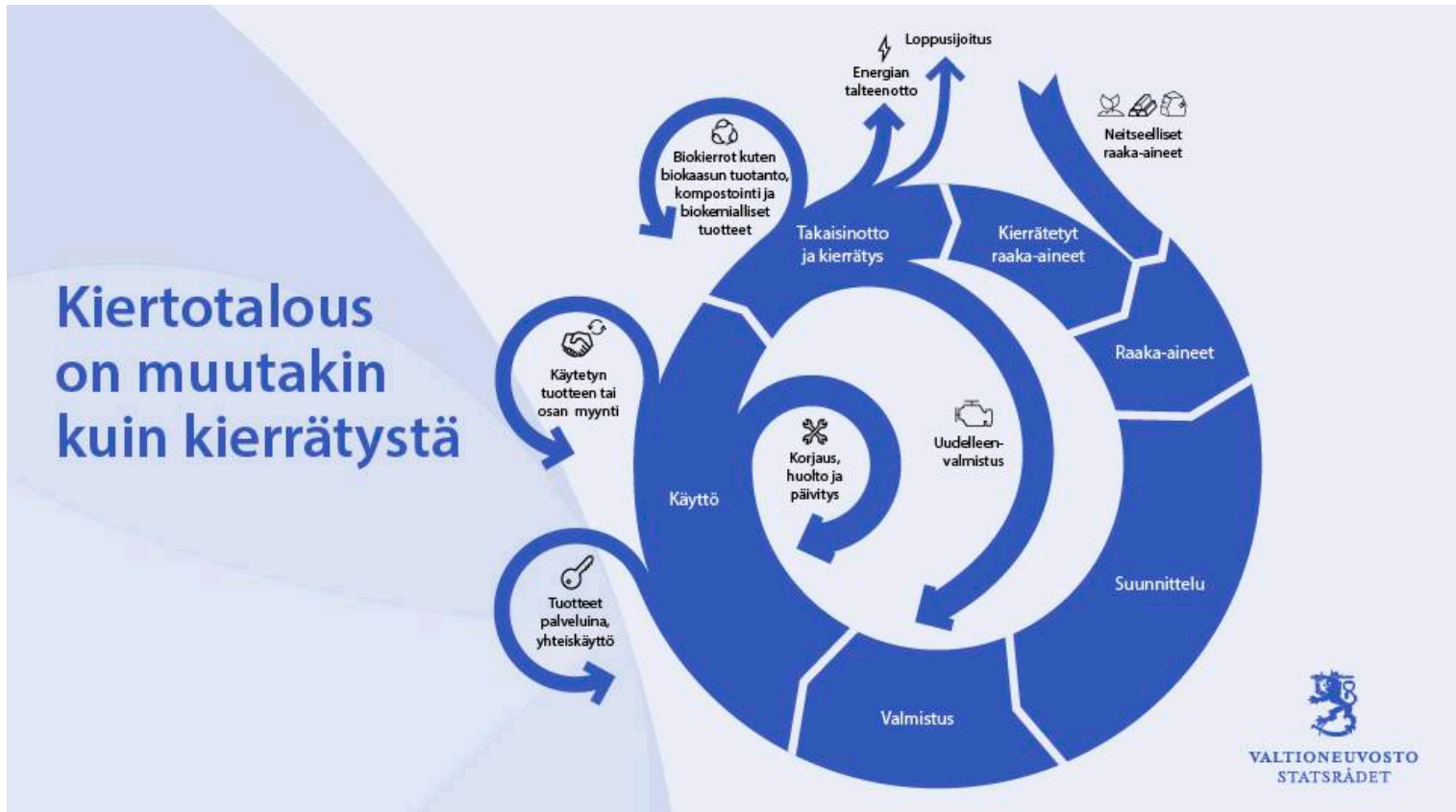
Sivusto: [edunia](#)
Kiertotalous sekä energia- ja materiaalitehokkuus
Kurssi: (AMK- ja YAMK-taso), 5 op, verkko-opinnot, 2025,
jatkuva oppiminen, JOTPA
Kirja: Kiertotalouden perusteita

Tulostanut: Ari Mönkkönen
Tulostettu: keskiviikko 11. joulukuu 2024, 11.21

Kuvaus

Tähän "kirjaan" on koottu tietoa kiertotalouden keskeisistä käsitteistä, ajureista painopistealueista ja liiketoimintamalleista. Tutustut muun muassa EU:n kiertotalouden toimintasuunnitelmaan, Valtioneuvoston sekä Ympäristö- ja Työ- ja elinkeinoministeriön asettamiin tavoitteisiin, Sitran materiaaleihin ja KIERTO-hankkeeseen. Materiaalien läpikäynnin myötä sinulle syntyy käsitys kiertotalouden perusteista ja merkityksestä osana vihreää siirtymää. Ymmärrät, että kiertotalous ei ole vain ja ainoastaan kierrätystä.

Voit halutessasi perehtyä myös kiertotalouteen vaikuttaviin globaaleihin sopimuksiin ja tavoitteisiin, joita ovat muun muassa [Pariisin ilmastopimus](#), [YK:n kestävän kehityksen tavoitteet](#) ja [YK:n Ilmastonsuojelun puitesopimus](#). Nämä eivät ole mukana monivalint tehtävien kysymyksissä.

Kuva. Kiertotalous on muutakin kuin kierrätystä. Valtioneuvosto 2023.

Sisällysluettelo

1. EU
2. Valtioneuvosto
3. Ympäristöministeriö
4. Työ- ja elinkeinoministeriö
5. Sitra
6. KIERTO-hanke
7. Teolliset symbioosit -palvelu Suomessa (FISS)
8. Kiertotalous-Suomi
9. Materiaalitori
10. Tilastokeskus

1. EU

EU:n kiertotalouden toimintasuunnitelmassa esitetään tulevaisuuteen suuntautunut ohjelma, jolla pyritään saavuttamaan puhtaampi ja kilpailukykyisempi Eurooppa yhdessä talouden toimijoiden, kuluttajien, kansalaisten ja kansalaisjärjestöjen kanssa. Tavoitteena on nopeuttaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman edellyttämää muutosprosessia vuodesta 2015 lähtien toteutettujen kiertotaloustoimien pohjalta. Suunnitelmalla varmistetaan, että sääntelykehystä virtaviivaistetaan ja mukautetaan kestävään tulevaisuuteen soveltuvaksi ja että siirtymän tarjoamat uudet mahdollisuudet hyödynnetään täydessä mitassa ja samalla minimoidaan ihmisille ja yrityksille aiheutuvat rasitteet.

Suunnitelmassa esitetään joukko toisiinsa liittyviä aloitteita, joilla pyritään luomaan vahva ja johdonmukainen tuotepoliittinen kehys, jonka ansiosta kestävästä tuotteista, palveluista ja liiketoimintamalleista tulee normi ja kulutustottumukset muuttuvat niin, ettei jätettä synny. Tämä tuotepoliittinen kehys otetaan käyttöön asteittain, mutta ensisijaisten tuotteiden arvoketjuja käsitellään viipymättä. Lisätoimenpiteitä toteutetaan jätteen vähentämiseksi ja sen varmistamiseksi, että EU:lla on hyvin toimivat korkealaatuisten uusioraaka-aineiden sisämarkkinat. Lisäksi vahvistetaan EU:n valmiuksia ottaa vastuu jätteestään.

Suunnitelman tavoitteena on myös varmistaa, että kiertotalous toimii ihmisten, alueiden ja kaupunkien hyväksi, edistää täysin ilmastoneutraaliutta ja hyödyntää tutkimuksen, innovoinnin ja digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia.

[EU:n Kiertotalouden toimintasuunnitelma](#)

[EU:n vihreän kehityksen ohjelma](#)

2. Valtioneuvosto

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelmassa asetettiin tavoitteeksi vahvistaa Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä. Myös Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa yksi keskeinen osa-alue on teollisuuden kannustaminen puhtaaseen kiertotalouteen. Maaliskuussa 2020 komissio antoi Kiertotalouden toimintasuunnitelman, joka on yksi keino toteuttaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteita ilmastoneutraalista, resurssitehokkaasta, oikeudenmukaisesta ja kestävästä Euroopasta.

Hallitusohjelman mukaan Suomen edelläkävijyyttä kiertotaloudessa vahvistetaan ja toteutetaan poikkihallinnollinen, strateginen kiertotalouden edistämishjelma mittareineen.

Siirtyminen kiertotalouteen on Suomelle merkittävä mahdollisuus. Kiertotalous tarjoaa keinon vahvistaa Suomen vientivetoista taloutta ja työllisyyttä. Samalla se vähentää luonnonvarojen kulutusta sekä siitä aiheutuvia hiilidioksidipäästöjä ja muita ympäristövaikutuksia. Kiertotaloudessa ei ole kyse ainoastaan taloudesta ja teknologisista ratkaisuista.

Periaatepäätöksessä linjataan keskeiset toimet, joita ministeriöt sitoutuvat toteuttamaan vastuualueillaan vuosina 2021-2024 siinä määrin, kuin se on niiden resurssien puitteissa mahdollista.

[**Valtioneuvoston periaatepäätös kiertotalouden strategisesta ohjelmasta**](#)

[**Ministeriöt hakevat kumppaneita vähähiiliseen kiertotaloussopimukseen**](#)

[**Kiertotalouden edistäminen kaippaa ryhtiliikettä**](#)

3. Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriön tavoitteena on tehdä kiertotaloudesta uusi perusta, jossa tuotanto ja kulutus mahtuvat maapallon kantokyvyn rajoihin. Kiertotalous tarjoaa ratkaisuja hillitä ilmastonmuutosta ja pysäyttää luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen. Kiertotaloudessa luonnonvaroja käytetään kestävämmiin ja ne pysyvät kierrossa pitempään ja turvallisesti. (Ympäristöministeriö)

[Kiertotalous](#)

4. Työ- ja elinkeinoministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriön tavoitteena on tehdä Suomesta houkutteleva toimintaympäristö, joka kannustaa biotalouden ja cleantechin liiketoimintojen kasvattamiseen ja investointeihin talouskasvun, viennin ja työllisyyden lisäämiseksi.

Biotaloudella tarkoitetaan taloutta, joka käyttää kestävästi uusiutuvia luonnonvaroja biopohjaisten tuotteiden, ravinnon, energian ja palvelujen tuottamiseen.

Biotalouteen siirtyminen vähentää riippuvuutta fossiilisista luonnonvaroista ja ehkäisee luonnon ekosysteemien köyhtymistä. Samaan aikaan se luo talouskasvua ja uusia työpaikkoja kestäväällä tavalla.

Puhtailla ratkaisuilla eli cleantechillä tarkoitetaan tuotteita, palveluja, prosesseja ja kokonaisia konsepteja, jotka edistävät luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja vähentävät päästöjä ympäristöön. Puhtailla ratkaisuilla vastataan globaaleihin ympäristöhaasteisiin, kuten ympäristön pilaantumiseen, ilmastonmuutokseen ja resurssien riittävyyteen. Samalla ne parantavat teollisuuden ja palveluiden kilpailukykyä materiaalien, energian ja muiden resurssien tehokkaan käytön myötä.

[Biotalous ja puhtaat ratkaisut](#)

[Yhteiskuntavastuu](#)

5. Sitra

Sitra (Suomen itsenäisyyden juhlarahasto) on tehnyt, kansainvälisestikin palkittua, kiertotaloustyötä. Sitran tavoitteena on nopeuttaa siirtymää reiluun ja kilpailukykyiseen kiertotalouteen ja se tarjoaa tietoa, työkaluja ja ratkaisuja muutoksen toteuttamiseksi.

Sitra vauhdittaa suomalaisten yritysten ja elinkeinoelämän kiertotalousratkaisujen kehittämistä ja kansainvälistymistä sekä kehittää yrityksille työkaluja kiertotalouden liiketoimintamallien kehittämiseksi ja selvittää, miten liiketoiminta voi tulevaisuudessa perustua omistamisen sijasta jakamiseen.

Sitra on tunnistanut viisi eri kiertotalouden liiketoimintamallia, jotka ovat:

1. Tuote palveluna
2. Tuote-elinkaaren pidentäminen
3. Jakamislustat
4. Uusiutuvuus
5. Resurssitehokkuus ja kierrättäminen

Kiertotalouden toimintamalleihin kuuluvat myös muun muassa jätteen ja hukan minimointiin tähtäävä tuote- ja palvelusuunnittelu, jakaminen, liisaus ja vuokraus, korjaaminen ja kunnostaminen, uudelleenkäyttö sekä kierrätys.

Kiertotalouteen liittyvät läheisesti myös muun muassa biotalous, cleantech, jakamistalous, kestävä ruokatalous ja teolliset symbioosit.

Kuluttajat ovat ratkaisevassa asemassa mahdollistamassa muutosta kohti kiertotaloutta, joka tarjoaa yksilöille ja kotitalouksille keinoja maapallon kantokyvyn rajoissa pysymiseen. Kiertotalous vaatii myös yrityksiltä muutosta asenteissa ja toimintatavoissa, käyttäjälähtöisyyttä ja uudenlaisia kumppanuuksia. Siirtyminen kiertotalouteen vaatii myös toimintaympäristön kehittämistä.

[Kiertotalous](#)

[Kiertotalouden liiketoimintamallit](#)

[Käsikirja yrityksille: Kestävää kasvua kiertotalouden liiketoimintamalleista](#)

[Kiertotaloudesta kasvua teknologiateollisuudesta - hanke](#)

[Kiertotalouden kiinnostavimmat 2.1](#)

[Kiertotalouden käsitteet](#)

[Megatrendikortit](#)

6. KIERTO-hanke

KIERTO-hankkeen sivuille on koottu kattavasti tietoa kiertotaloudesta. Sivustolla tarjotaan maksuttomia asiantuntijapalveluita työnantajille, kiertotalousosaamista työnhakijoille, kasvutarinoita, tutkimustietoa ja kiertotaloussanastoa.

[Kiertotaloudesta kasvua ja kehitystä](#)

7. Teolliset symbioosit -palvelu Suomessa (FISS)

FISS (Finnish Industrial Symbiosis System) on yhteistyöhön perustuva toimintamalli, jolla pyritään auttamaan yrityksiä ja muita toimijoita tehostamaan keskinäistä resurssien hyödyntämistä sekä synnyttämään uutta liiketoimintaa. Symbiooseissa yritykset tuottavat toisilleen lisäarvoa hyödyntämällä tehokkaasti toistensa sivuvirtoja, teknologiaa, osaamista tai palveluja.

[FISS](#)

8. Kiertotalous-Suomi

Kiertotalous-Suomi on osaamisen ja tiedon solmukohta, joka yhdistää ratkaisuja etsivät toimijat ja niiden tarjoajat. Verkosto tukee eri toimijoita oman kiertotalouspolun löytämisessä.

[Kiertotalous-Suomi](#)

9. Materiaalitori

Materiaalitori on tarkoitettu yritysten ja organisaatioiden jätteiden ja tuotannon sivuvirtojen ammattimaiseen vaihdantaan. Materiaalitorissa voi myös etsiä ja tarjota näihin liittyviä palveluja, kuten jätehuolto- ja asiantuntijapalveluja.

Materiaalitorin käyttäminen on maksutonta ja avointa alan toimijoille.

[Materiaalitori](#)

[Solita - Kiertotalousprojektista syntyi jätteiden Tinder](#)

10. Tilastokeskus

Tilastokeskuksen sivuilta löydät mm. kiertotalousliiketoiminnan indikaattorit.

[Tilastokeskus, kiertotalous](#)